

Nr 592

Av fru **Sundberg m. fl.**, om åtgärder mot missbruk av fenylaceton.

(Lika lydande med motion nr 416 i Första kammaren)

Samhället har ansvar för att tillgången till narkotikapreparat och andra medel med berusningseffekt försvåras i så hög grad som möjligt. Inte minst viktigt är det att barn och ungdom skyddas för den otillåtna handel med cannabispreparat och centralstimulerande medel som trots en intensiv kontroll utövas. Man vet av erfarenhet att bruk av ett mer lättillgängligt medel ofta får till följd en övergång till andra och farligare medel med stark tillvänjningseffekt. Haschrökning är ofta inkörsporten till bruk av centralstimulerande medel med för individen katastrofala följder.

Emellertid finns det vissa lösningsmedel med berusningseffekt, t. ex. thinner, vilka är förhållandevis lättillgängliga. Missbruk av dessa resulterar ofta i en övergång till rena narkotikapreparat. Uppfinningsrikedomen är stor när det gäller att finna nya preparat med berusningseffekt.

Sålunda har bland ungdomen spritts kunskap om att fenyl-metyl keton (fenyl-aceton) i stark koncentration ger narkotikaeffekt.

Åtskilliga preparat vilka icke lyder under Kungl. Maj:ts förordning om gifter och andra hälsofarliga varor (giftförordningen) av den 14 december 1962 eller narkotikaförordningen av samma datum har verkningar av toxisk art.

Undersökningar som gjorts av fenyl-metyl ketonet är ofullständiga. Giftinformationen vid Karolinska sjukhuset har anteckning om att preparatet används som lösningsmedel i färger samt som läkemedel och vid narkos. Enligt rapporter från New York Health Department har man inga detaljkunskaper om preparatets giftighet; gjorda försök visar emellertid att preparatet har narkotisk effekt. I tillräcklig koncentration har mycket starka sådana effekter visat sig vid försök med råttor och möss.

I ovannämnda narkotikaförordning framhålles att det åligger socialstyrelsen att låta upprätta och kungöra förteckning över narkotika. Giftnämnden har också kungjort en vägledande förteckning över gifter och vådliga ämnen.

Den ökade användningen av fenyl-metyl keton som berusningsmedel utgör enligt vår uppfattning en hälsofarare. I giftförordningen karakteriseras gifter bl. a. som »dels varje annat hälsofarligt ämne vars hantering är förenad med synnerligen stor hälsorisk».

Vi vill här inte direkt begära att fenyl-metyl ketonet stämplas som gift eller narkotika. Vi anser emellertid att problemet med det tilltagande missbruket är

sådant att det måste uppmärksammas. Vi vill därför föreslå riksdagen att hemställa om att Kungl. Maj:t måtte anmoda lämplig myndighet att undersöka omfattningen och verkan av bruket av fenyl-metyl keton samt därefter vidtaga sådana åtgärder att risken för missbruk häves.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att lämplig myndighet får i uppdrag dels att undersöka omfattningen och verkan av bruket av fenyl-metyl keton och liknande medel, dels att vidtaga sådana åtgärder att missbruk förhindras.

Stockholm den 27 januari 1970

Ingrid Sundberg (m)

Anna-Lisa Nilsson (cp)

Kerstin Anér (fp)

Ingegärd Fränkel (fp)

Britt Mogård (m)

Doris Håvik (s)

Birgitta Dahl (s)